

років. На зниження попиту на продукцію вплинули зниження купівельної спроможності споживачів та зміна пріоритетів у клієнтів.

Таким чином, для дослідження проблем розвитку промисловості України в умовах війни використано проблемно-орієнтований підхід.

Список використаних джерел

1. Нове щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни». Випуск 4. 2022 р. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій : веб-сайт. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/institute/news?pid=6996>

2. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий: пер. с англ. Москва, 1993. 278 с.

3. Моїсєєв В. Топ-5 ударів по українській промисловості у 2022 р. URL: <https://thepage.ua/ua/economy/golovni-problemi-ukrayinskoyi-promislovosti-u-2022-roci>

Гузь Б. О.,

*здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
освітньо-професійна програма*

«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

ERP-СИСТЕМИ В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Для адаптації бізнесу до мінливих умов зовнішнього середовища і впровадження нових технологічних рішень, які кардинально змінюють внутрішні процеси або призводять до значних управлінських або організаційних інновацій, застосовуються технології та підходи до управління змінами.

Сучасні IT-компанії надають іншим компаніям програмні продукти, які забезпечують можливість як вести оперативний облік, так і проводити ключові етапи стратегічного планування в межах єдиних систем планування та управління ресурсами компанії, які називають ERP-системами [1].

ERP-системи дозволяють записувати окремі операції та відображати реєстри накопичення даних та інформації в розрізі певних аналітичних категорій та часових періодів, здійснювати планування, управління основними параметрами внутрішньої системи виробничого планування, наприклад, задаючи норми амортизації, ставки вартості капіталу, оптимальні параметри

виробничих та технологічних процесів, структуру споживання ресурсів на основі розроблених технологічних карт або рецептурних рекомендацій та іншу інформацію, необхідну для підвищення рівня автоматизації процесів, планування, зниження помилок на основі точності відображення операцій та відсутності втручання людини у здійснення великої кількості рутинних транзакцій [2].

ERP-системи, відповідно, є складним програмним забезпеченням, яке призначене для одночасної роботи значної кількості користувачів, мають обмежені зони відповідальності у кожному бізнес-процесі. Топ-менеджмент компанії має можливість контролювати основні параметри бізнесу, звертаючись до реєстрів даної системи та формуючи звіти за результатами.

Сучасні програмні продукти дозволяють здійснювати операції на основі хмарних технологій зберігання даних та обчислень, які дозволяють формувати агреговані звіти з мільярдів операцій за короткий проміжок часу та поєднувати різних користувачів, розташованих у найвіддаленіших куточках світу без необхідності ручного збору та коригування даних за підрозділами та дивізіонами компаній [3].

Процес стратегічного та оперативного планування спирається на різних ретроспективних та перспективних цифрових та текстових даних, які задаються фахівцями, що відповідають за планування, та керівниками підрозділів залежно від виробничої програми, ринкового попиту та інших параметрів розвитку зовнішнього середовища. У цьому відношенні ERP-система є найважливішим джерелом ретроспективних даних, оскільки всі історичні транзакції занесені до реєстру операцій, а також здійснено налаштування потреб у ресурсах та зазначені коефіцієнти їх витрат в залежності від типу бізнес-процесу.

Дані, які знаходяться в ERP-системі можуть бути використані не тільки внутрішніми користувачами, а й зовнішніми, наприклад клієнтами, оскільки потоки якоїсь цифрової інформації стають основою для вивантаження аналітичних даних у бізнес-додатках та інших елементах програмного забезпечення, які розраховані на зовнішніх користувачів. Точність та оперативність надання даних є важливою умовою прийняття якісних управлінських рішень, особливо це актуально при коригуванні планів та розрахунку різних сценаріїв розвитку бізнесу.

Цифровізація на основі ERP-систем підтримує процеси планування з декількох сторін. По-перше, вона дає змогу відстежувати значну кількість операцій протягом короткого періоду часу. Сучасні системи цифрового планування значно знижують ризик помилки обліку операцій за рахунок високоточного обладнання, датчиків, внутрішніх алгоритмів формування транзакцій в облікових системах, а також перевірки операції на повноту та

точність відображення у системі планування ресурсів організації. Сучасні системи мають значну кількість автоматизованих функцій, що дозволяють в режимі реального часу без участі людини не тільки записувати та контролювати окремі облікові операції, а й здійснювати автоматизоване замовлення ресурсів, які закінчуються або потреба в яких виникає у зв'язку з плануванням нової виробничої програми або виготовлення того чи іншого нового продукту / послуги.

Таким чином, впровадження ERP-систем дозволяє покращити функцію контролю та збільшити на порядок продуктивність праці всередині організації, пов'язаної зі збиранням, накопиченням, обробкою та зберіганням даних.

По-друге, інформаційні комп'ютерні технології дозволяють працювати з надзвичайно великими обсягами даних, які раніше були недоступні в облікових системах, а їхня оцінка та аналіз здійснювалися на напівавтоматизованій або паперовій основі.

Автоматизація ведення обліку та планування дозволяє більш детально розглядати внутрішні бізнес-процеси, не підвищуючи при цьому трудомісткість збору та зберігання даних. Це відкриває абсолютно нові можливості для розвитку бізнесу та здійснення гнучкого та адаптивного планування в умовах суттєвих змін зовнішнього середовища. Дані надходять до організації не тільки з внутрішнього середовища, але й з різних зовнішніх джерел, таких як онлайн-платформи для торгівлі, платформи для взаємодії з постачальниками та іншими ключовими стратегічними партнерами, наприклад, фінансовими посередниками, банками або інвестиційними структурами.

Зберігання даних здійснюється в сучасних умовах на хмарних віддалених серверах, що дозволяє організації гнучко планувати кількість потужностей для зберігання даних, а також їх обробки у зв'язку з масштабами ведення бізнесу. Хмарні технології зберігання та обчислення стають відповіддю на проблеми, пов'язані із захистом даних від несанкціонованого доступу, викривлення, втрати та підвищують безпеку зберігання, забезпечуючи необхідний рівень авторизації користувачів.

По-третє, введення цифрових технологій та ERP-систем значно спрощує внутрішній документообіг та облік з точки зору потреби зберігання фізичних копій документів, їх переміщення, відображення стандартних проводок в обліку, верифікації операцій та підтвердження прав на проведення тих чи інших транзакцій у ланцюжку формування споживчої цінності [4-5].

Впровадження ERP-систем асоціюється в більшості компаній із цифровою трансформацією бізнесу, що призводить до значного скорочення числа співробітників облікових відділів та підрозділів, які займаються обробкою внутрішніх інформаційних та аналітичних даних. У підрозділах залишають-

ся, як правило, працівники, які відповідають за контроль певних операцій та ведення додаткових складних калькуляцій або ручну обробку даних, яка не автоматизована у зв'язку з високою складністю чи частою зміною підходів до проведення розрахунків.

Процес впровадження ERP-систем є трудомістким і складним, може стати першим важливим кроком у процесі цифрової трансформації бізнесу [5]. Однак цифрова трансформація не обмежується впровадженням нових систем планування ресурсів, вона також дозволяє проектувати та реалізовувати внутрішні кібер-фізичні системи для комплексного управління виробничими системами та системами надання послуг.

Сучасні ERP-системи відрізняються найвищим рівнем складності, оскільки вони дозволяють планувати діяльність бізнесу та координувати ключові бізнес-процеси на будь-якому рівні та практично у будь-якому масштабі. За допомогою сучасних систем бізнес отримує можливість моделювати бізнес-процеси з урахуванням можливих сценаріїв розвитку зовнішнього середовища та формування нових портфелів замовлень, а також впровадження інноваційних рішень.

Зауважимо, що різні модулі аналізу, планування, моделювання та імітації, контролю та формування звітів, зворотний зв'язок можуть бути підключені до ERP-системи для підтримки прийняття рішень на основі історичних даних та передумов, які відображають погляди менеджерів на майбутні сценарії розвитку.

Крім того, ERP-системи здатні на практиці реалізовувати частину запланованих рішень в автоматизованому режимі, надаючи сигнали різним центрам відповідальності у внутрішньому та зовнішньому середовищі для прийняття рішень.

Список використаних джерел

1. Shkurti R., Manoku E. Factors of Success in Implementation of Enterprise Resource Planning Systems. WSEAS Transactions On Business And Economics. 2021. Т.18. С. 1084–1093.

2. Hustad E., Sørheller V.U., Jørgensen E.H., Vassilakopoulou P. Moving enterprise resource planning (ERP) systems to the cloud: The challenge of infrastructural embeddedness. International Journal of Information Systems and Project Management. 2020. Т.8. № 1. С. 5–20.

3. Chang Y. W. What drives organizations to switch to cloud ERP systems? The impacts of enablers and inhibitors. Journal of Enterprise Information Management. 2020. Т.33. № 3. С. 600–626.

4. Sislian L., Jaegler A. Linkage of blockchain to enterprise resource planning systems for improving sustainable performance. Business Strategy and the Environment. 2022. Т.31. № 3. С. 737–750.

5. Sislian L., Jaegler A. ERP implementation effects on sustainable maritime balanced scorecard: evidence from major European ports. Supply Chain Forum. 2020. Т.21. № 4. С. 237–245.

Гусарова К. В.,

аспірантка,

Навчально-науковий Інститут міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

ТРИГЕРИ І ПРОЯВИ ПЕРЕГЛЯДУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАСАД МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЄС ТА США

Тригером перегляду торговельної політики та міжнародного співробітництва в ЄС та США стала актуалізація викликів, серед яких: уповільнення зростання світової торгівлі; постпандемійна фрагментація міжнародної торгівлі; розриви у ланцюгах поставок; ризики глобальної рецесії; зростання інфляційного тиску; імперативізація сталого зростання і досягнення кліматичних цілей; втрата контролю за ланцюгами створення вартості; посилення геополітичного суперництва; загострення недобросовісної конкуренції; енергетична криза.

В ЄС однією із відповідей на загострення глобальної конкурентної боротьби і ризиків національної безпеки країн-членів можна вважати взятий Європейською комісією (ЄК) курс на стратегічну автономію, яку її упорядники інтерпретують як здатність ЄС робити власний вибір і формувати світ навколо себе за допомогою лідерства, відстоюючи свої стратегічні інтереси та цінності» [1]. І хоча ідея стратегічної автономії набула істотного розголосу саме під час пандемії, коли спроможність ЄС контролювати критично важливі ланцюги поставок була поставлена під сумнів, еволюційно вона формувалась на базі пропозицій міністра економіки Німеччини Пітера Альтмаєра та міністра економіки Франції розвивати більш активну промислову політику, включаючи підтримку появи компаній «національних чемпіонів», які могли б конкурувати з китайським бізнесом у виробничому секторі та технологічним бізнесом США [2]. При цьому стратегічна автономія не обов'язково є протекціоністською за своєю сутністю: ЄС фактично посилається на «відкриту стратегічну автономію», засновану на врахуванні правил міжнародної торгівлі. При цьому не викликає сумнівів той факт, що «відкрита стратегічна автономія» передбачає імплементацію норм і регуляторних актів для впливу на характер реалізації внутрішньої і зовнішньої політики з метою сприяння у торговій, фінансовій, інвестиційній, технологічній та інших сферах європейським компаніям. Як